

PERIODICH SATIRICH,

HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetes
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

EMMA STEINBACH.

Veu extensa, neta y pura,
elegancia pochs cops vista,
tipo impregnat de dolsura;
es una hermosa figura
com á dona y com artista.

CRÓNICA.

JOCHS FLORALS.

Havent passat la pòr als anarquistes, que son una farám que tot ho trasbalsen, los poetes é trovadors eixiren del cau diumenje é feren cap, en companyia de moltes nines é ninots, al gran Saló de contractacions de la Lotja, qu' es ahont se contracten en consemblant dia les englantines é violes, é stava bellament guarnit, com tots los anys. No sols hi havia enfilays de floretes é vert recaragolats per los piláns, é molts scuts ab les quatre barres, é moltes palmes verdes é moltes cistelles de flors del enteixinat penjades, mes també quatre grans draps vermells ab guerrers del ram de cavayleria, com lo senyor Senet Jordi, á punt de matar l' aranya, qu' eran molt fcrta maraveyla.

Lo mestre Rodoreda, qu' es qui dirigeix als ministrils é joglars de la ciutat, aparegué en la galeria, mogué 'l brás armat de un petit bastó, de esquerra á dreta é de dalt á baix, tal com si fés aspergis, é soná la copla com per art d' encantament. E 'l sobre dit mestre aguantava un paper de solfes ab la má esquerra, é feya així de mestre é de faristol.

La comitiva no aparegué fins tres quarts d' hora més tart de la que havia sigut anunciada. E deya un fadrí mestre de cases:—Com no volen que nos altres esqüem lo jornal, quan ells donen l' eiximpli d' escapsarlo... é son ells les autoritats. E 'l senyor bisbe encare vingué més tart que 'ls altres.

L' aparició sopitana de la comitiva sorprengué al mestre Rodoreda que stava xuclant un manyoch d' una herba d' oltra-mar, nomenada tabach, é que un cop encesa trau gran fumera. A corra cuyta aplegá á la colla de ministrils é tots sonaren é 'l mestre que ab la dreta manejava 'l bastonet de batre la mesura, se posá l' esquerra ab lo tabach encés darrera la espatlla, de aytal faisó que molts cregueren que anaven á tocar la tan sabuda cançó del *no me l' encendrás*. Mes no fonch així.

Lo conceller en cap Micer Maciá y Bonaplata comensá la festa ab poques paraules é ben dites, é encontinent lo metje Blanch, cridat sempre pera assistir als poetes é trovadors que perden la véu, legí 'l discurs del president, qu' era enguany lo vell Gayter del Llobregat, Mossén Joaquim Rubió é Ors. E ja 's coneix qu' es vell perque molt se neguiteja. Tot lo d' ara li sembla leig é mal scayent é tot lo antich hermós é de gran primor. E voldria que la llengua catalana entrés en las scolas, é ab assó tè rahó. E voldria que nengú scrigués versos é prosa en forma vulgar é en papers dels que fan riure é ab assó ja no 'n tè, perque val més riure que star trist. E parlá de la quistió dels treballadors é semblá que voldria arreglarla ab cansonetes é 's queixá de que avuy los cárrechs públichs son patrimoni dels més atrevits é bellugadissos, é les autoritats allí presents digueren:—Mil mercés per l' obsequi. E finalment acabá dihent:—«Si de mí dependís restaurar les Corts calalanes y estas haguessen de semblarse als Parlaments moderns, jo, no les restauraría.» Ni feyna que tindrà de ferho.

En suma: lo *Gayter del Llobregat* voldria que tothom tirés á l' olla cansalada rancia.

Seguidament lo secretari, Mossén Farnés, legí

la memoria, en la que s' explica 'l cóm y 'l perquè s' han donat los premis é parlá de tot: de pits que s' aixamplan, de ruines, de castells, de dames encantades é de que Catalunya pot esser l' encetall en que 's fassa 'l gran capdell de la unió de la rassa llatina.

Com á recort dedicat al mestre Briz, mort durant l' anyada, fonch legida *La cansó del Mestre Jan*, ó sia l' historia de un mestre ferrer que talla 'l cap á un gabaig que havia fet bruticies ab la seua filla.

E vengué 'l moment suprem. S' obrí 'l plech que contenia 'l nom del autor premiat ab la flor natural, qui resultá esser en Martinet de Reus. No era present; mes enviá á dir per l' ordinari que fá viatjes de Reus a Barcelona que feya donació de la flor é nomenava reyna de la festa á la Madona Lluïsa Goldmann de Fastenrath, qui era venguda expressament de la ciutat de Colonia, en companyia de son espós, un poeta de renom é molt aymant de nostres lletres.

La reyna Lluïsa qu' enquadrava sa cara rossa, rio era é fortament agraciada en una mantellina blanca, fonch acompanyada al setial d' honor, é per un chor de veus hermoses s' entoná la *Cançó del pardal*, é quants mallorquins allí 's trobaven s' esgarrifaren de que en tant solemne ocasió se fés cantar al *pardal*. Lo metje Blanch legí la poesia premiada que há per títol *La mar é la montanya*, é representa una conversa sostinguda entre les ones de la mar é 'ls vents de la montanya, que 's diuhen coses molt sabarudes é fantasioses. E 'l poeta 'n pren notes taquigráfiques, les concerta perque vingan en vers é guanya la flor.

Lo primer accéssit s' adjudicá á en Cinto Torres é Reyetó, autor de uns versos intitolats *Primera amonestació*. E encare que seguint així 'l según accéssit sembla que deuria adjudicarse á la *Segona amonestació*, se concedí á Madona Penya de Amer, autora de *A la poesia*. Madona Penya es acompanyada al setial á fer companyia á la reyna.

Englantina d' or: A un obrer catalá, de 'n Joaquim Riera é Bertrán: poesia endressada als nostres treballadors, á qui 'l poeta dona molts bons concells é poch pá. No sè si per efecte de la lectura me semblaren los versos d' ella un xich durs é repellosos; hè es veritat que en tot cas los manyáns á qui van endressats podran llimarlos si volen é 'ls fusters ribotejarlos é fregarlos ab lo paper de vidre.

Primer accéssit: *Vida per vida*, de 'n Martinet de Reus. Según: *La gramalla*, de 'n Lluís Bertrán é Nadal.

Viola d' or: Llegenda: Redempció, de 'n Cinto Torres é Reyetó. La llegeix lo metje Blanch. Parla 'l poeta de una fusta que 'l diluvi trasbalsa de un loch á l' altre, que stá segles é més segles sens que nengú la puga treballar, fins que per fi se 'n fa una créu, é la créu se transforma en roser, é 'l roser en grahó pera pujar al cel. En fi, coses molt stranyes que ningú se las explica.

Los accéssits primer é según son otorgats á Mossén Riera per sas poesias: *Sol ixent é Cap d' any* é 'l tercer á Jacme Novelles de Molins que si 's descuyda 's queda en terra.

Encontinent los esmentats Mossén Riera é Mossén Torres é Revetó son proclamats mestres en gay saber, ó sia *burgesos* de la poesia. E 'ls chors entonen lo *Violay de Montserrat*, qu' es lo mateix que un arrós musical menjat ab culleres de boix.

E 's comensa l' adjudicació dels premis extraordinaris. Madó Do'ors Monserdá de Maciá, n' havia ofert un á qui millor cantés á la mala-guanyada poetissa Madó María Josepha Massanés, é 'l guanyá lo poeta mallorquí Jacme Pomar é Fuster, ab unes llohanses tan llargues com d' aquí á Maylorcha.—Lo mestre Ubach é Vinyeta s' en endugué l' accésit.

Premi humorístich: *Lo sach de gemechs de Breda*, de Mossén Joan Pons é Massaveu, qui per no aixordarnos ab sa *massa véu* feune donar lectura per un' altra persona. Lo del *sach de gemechs* es un pobre home qui gemega ell més que 'l sach é ab rahó perque tot tocant «la gueri gueri—la gueri gá, qui ha fet avuy farà demá» 's mor de gana, é si aixó es un premi humorístich, jo diré que 'l bon humor flouesch consisteix en riures dels pobres. La poesia bè stá; mes lo que no stá bè es que se la reputi com humorística.

Lo premi de la *Associació d' excursions científicas*, se l' endugué Mossén Francesch Carreras é Candi, ab son treball *Los castells de Montserrat*, que no fonch legit; é l de la Diputació provincial de Tarragona un altre Francesch, ó sia Mossén Ubach é Vinyeta ab sa poesia *Prim en Castillejos*, de la qual no puch dirne res pera esser molt amich mèu qui va legirla, é no poderli pegar per la rahó de que jo mateix me faria mal.

Lo premi gros: Mil pessetas dels Empedrats. No s' adjudicá, mes sí una aproximació, guanyantla Mestre Franquesa. De la poesia s' en legiren sols alguns fragments, é á jutjar per ells me sembla una composició calenta, valenta, ardenta, amatenta é gens dolenta, com que més que cap altra sigué aplaudida é celebrada. Mestre Franquesa ha obtingut per ço les mil pessetas. Lo

Concell de Cent n' hi donará 100 en malles (si les hi pague) é les 500 restants ja les tè cobrades en picaments de méns.

La segona aproximació fonch adjudicada á Mossén Trullol é Plana.

La festa s' acaba. Mes avants se legeix lo parlament de gracies, degut al patriota gallego (ó gallech si la o 'ls fa malt d' ulls) Sr. D. Manue. de Murguia Diu que las reivindicacions gallegues van de conserva ab les catalanes; mes recomana que no fershi á cops de puny. No tinga por. E en ncm de Galicia, qu' es la terra de les arengades, envia un fort abrás á Catalunya qu' es la terra dels fesols: la aliansa de les arengades é fesols s' es feta á Catalunya desde molt avants de que 's parlés de certes coses.

Lo conceller en cap s' aixeca é diu:—«Senyors, adéu siau, fins á l' any que vè»; los ministrils é joglars sonen trompetes é atabals é altres enstruments, é les nines s' enfilen á la tarima á esguardar les joyes, é son molts los qu' esgarrapen les floretes del guarniment é 's queden ab tres plams de nas, perque si de luny eren hermoses, de prop eren marcides.

Així la festa: més pansida cada any.

P. DEL O.

GOIGS.

Gosa altiu ab sas bellesas
un ser guapo y elegant,
gosa ab sos juguets l' infant
y un valent ab sas proesas;
gosa un rich ab sas riquesas,

LA NOSTRA GENT. (Dibuixos de Mariano Foix.)

—¡Hola, tial!
—Vès, vès; no m' entretinguís, que vaig á la iglesia y després lo pare Tófol se 'n hauria anat.
—¿Encara tè pare vostè, tan vella?

—¡Pero, home, si ja no tè dents vostè!
—¡Je... je! ¡Encara... mossego per xól

gosa aquell que molt s' ufana;
y en lo mon ab pompa vana
hi han tants goigs ab fins diver
[sos,
que fins goso jo ab mos versos
perque 'm distreuhen la gana.

E. CALLS.

LA FORTUNA.

Feya dos mesos que l' Antón
havia tornat d' Amèrica quan
vaig sapiguerho.

Al últim s' havia recordat de
mí y m' ofería 'l seu domicili.

—¡Vet' aquí lo que son los
homes! —vaig pensar al rebre la
sèva targeta, acompanyada d'
algunas paraulas escrites ab lla-
pis —¡vet' aquí! Perque torna d'
Amèrica cubert d' or, ja vol do-
narse ayres de rich, y en lloch
de venirme á veure, partici-
pantme la sèva arribada, 's li-
mita á enviarme un tros de car-
tulina, com si jo fos un extrany
y no un amich de la infancia...
¡Qué capritxosa es la fortuna!
¡Vés á qui ha anat á prote-
gir!...—

De totas maneras no vaig vol-
guer desayrar á l' Antón. Aque-
lla mateixa tarde agafo 'l por-
tante y me 'n vaig á ferli una
visita, disposat, segons cóm me rebés, á dirn'hi
quatre de frescas.

***

Arribo á la entrada y m' encaro ab lo porter.

—¿Viu aquí 'l senyor Antón Vidal?

—¿Don Antón? ¡Ja ho crech! Es l' amo de la
casa.

—¡Ah! ¿L' amo? Aixís si qu' es don.

—Sí senyor: l' ha comprada fa poch y s' ha
quedat lo primer pis per ell. Allí 'l trobará.—

—¡Tira peixet! —me deya jo mateix, pujant la
hermosa escala de mármo que conduheix al pis
de don Antón: —aixó no son bromas. ¡Propietari
d' aquesta casa! ¡Ha de ser riquíssim! Es veritat
que ha estat vuyt anys á Amèrica treballant
com un burro, qu' es del únich modo qu' ell pot
traballar; pero ¡arribar á reunir una fortuna tan
colossal! Decididament, no me 'n retracto: la for-
tuna es molt capritxosa...—

***

Quan vaig entrar en lo quarto en que l' Antón
reposava, enfonzat en una butaca, lo cor me va
fer un salt.

—¡Antón! —vaig dirli, allargantli la má— ¡estás
desconegut!...

—Ja ho sé—va contestarme, aixecantse penosa-
ment—desde que soch rich, estich malalt. Per xó
no t' hi vingut á veure, com era 'l mèu deber, y
t' hi demanat que vinguessis tú.

—Seu, seu, no 't cansis. Pero explicat ¿qué
tens? ¿en qué consisteix la teva malaltía?

—No ho sé...

—¿Y 'ls metjes?

—Los metjes sí que ho saben: la mèva malaltía
es per ells una mina inagotable.

FERVOR RELIGIÓS

(DEL NATURAL).

¡Després dirán que la gent
es avuy tan pervertida!
Una verje en un taulell,
no's 'via vist en la vida...

—¡Home!... ¿y qué 't sents tú? ¿ahónt creus que
resideix l' origen de la dolencia?

—A tot arreu y en lloch. Mira: tan aviat suho de
calor com tremolo. ¿Veus? Avuy tinch fret, un
fret que se 'm fica als ossos. A pesar d' aquest
gaban de pells, me sembla que 'm trobo á Si-
beria.—

En efecte: 'l pobre Anton anava tot embolicat
de cap á peus, com los tenors quan venen de Sant
Petersburg.

—Y lo pitjor encare no es aixó—va anyadir:—
lo que més m empipa es que no tinch gana. Ca-
balment ara anava á dinar. ¿Vols acompanyarme?

—Acompanyarte á dinar no m' es posible, per-
que encare no hi ha un' hora que ho he fet; pero
t' acompanyarè mentres dinas.—

Y vam passar al menjador; ell apoyat en lo
mèu brás, jo contemplant lo luxu y magnificencia
d' aquella casa, digna d' un príncep.

***

—Comensa á reparar—vá dirme, assentantse
en un silló de cuyro, sumament cómodo:—ara
veurás lo que menjo...

—Pero —vaig exclamar—¿que dinas sol? ¿y la
família?

L' Antón vá mirarme ab una intensa expressió
d' amargura.

—¡Es cert que feya set anys que no t' escribí!
—vá dirme al cap d' un rato:—¡La familia! No 'n
tinch; vet' ho aquí: la familia soch jo. La nena
gran vá morirsem del sarampió, la segona de la
verola y 'l noy vá ofegarse, nadant al riu...

—¿Y ella? ¿la tèva senyora?—

L' Antón vá baixar lo cap.

Després, passantse la má pèl front, vá murmu-
rar ab veu casi ininteligible:

—No me 'n parlis may més d' ella: vá fugirme... no 'n sé... no 'n vull saber res. Va ser una infame...!—

En tot aixó, 's presenta un criat y deixa un plat sobre la taula.

Casi bè ab repugnancia, l' Antón vá tastarlo, com si únicament volgués sapiguer si estava bè de sal.

—Ja 'n tinch prou—va dir al criat:—retíraho.—

Lo servidor agafá 'l plat y 'n presentá un altre. Idéntica operació que ab l' anterior. L' Antón vá reduhirse á passársen una mica pels llabis.

Després d' aquell ne vingueren varios més y ab tots vá fer lo mateix

—¿Veus?—vá dirme girantse cap á mí—aquesta es la funció de cada dia. Ja hi dinat.

—¡Pero si casi no has menjat res!

—¿Nó? Donchs á mí m sembla que m' hi sortit de la regla. Encare hi menjat més que de costúm.—

Verdaderament, me feya llástima. Jo prou volia animarlo; pero 'm sentía impotent per vence la mèva propia tristesa.

Al fi, desitjant sortir d' aquella casa, vaig pretestar una ocupació y vaig anarmen, prometentli tornar á véurel ab freqüencia.

Al arribar al carrer, anava tan aturdit que per poch tropesso ab un pobre home y dos xicotets que estavan tranquilament assentats sobre l' acera, rihent y xarrotejant.

Involuntariament, sense sapiguer per qué, vaig aturarme á contemplarlos.

Anavan vestits materialment á trossos: no hi havia un pam de la sèva roba sense un forat.

Pero tant l' home com los dos nens estavan grassos, rojos y reventan de salut.

En aquell moment menjavan ab inmensa fruició una sustancia que jo no podía compendre qué era.

M' hi acosto pera veure ho bè, y miro: menjavan pastanagas.

Los ulls casi 'm van espurnejar.

—¡Quína llissó!—vaig dirme.—Ara veig que anava equivocad. La fortuna no t'è res de capritxosa, es molt més sabia de lo que sembla. Dona las malalties y las penas als richs, y la salut y l' alegría als pobres...

A. MARCH.

¿SÍ?

¿T' agradaria, Consuelo, anar sempre bè vestida ab vestit de seda y fail adornat ab rica cinta y ab botóns de plata y or, plá de pasamanería, y portar mitjas de seda y unas elegants botinas, y ab uns enagos brodat de tela de la més rica, y ab camisa superior y ab una hermosa cotilla forrada tota de seda y de adornos molt guarnida, y portá un hermós sombrero que fa semblar més divina, adornat d' aucells y plomas y llassets y molta cinta,

y portar penjat al coll un collar de pedrería, y uns brassalets ab brillants y d' anells las mans guarnidas, y al istiu per vence al sol portá una rica sombrilla, y al hivern portá un *boa* d' aquells que has'a 'ls peus arriban y tení un bon xubasquero per portarlo quan plouría?... Contestam, videta mèva; contestam; no estigas trista, ¿t' agradaría aixó?

—Ay, sí...

creume; molt m' agradaría.

—¿Sí?... donchs... porta déu mil duros y t' ho compro desseguida.

J. STARANSA.

CONTESTACIÓ

Á LA CARTA «AL PEU DE LA LLETRA».

Sra. D.ª Gertrudis Garbanzo.
Barcelona.

Arenys de Arriba 15 Abril 1890.

Muy Sra. mía: He recibido, con satisfacción, su naípe del 12 corriente por el que me hace saber la muda de casa y celebraré que no venga día en que se arrepienta de haberse mudado, por aquello de rueda el mundo y vuelve al Borne.

Veo que V. continúa estando como siempre de buen humor, siendo una verdadera plaga de la parroquia, ya que al hablarme del prometido de su hija, del que me dice estar hasta el tuétano de los huesos, me ha hecho rasgar de reír; ¡le digo que hay para alquilar sillas!

Créame V.; me alegro que le haya sacado esta cebolla de la cabeza.

¡Pobre chico! ¡Ya puedes silbar si el asno no quiere beber! ¡Que pocos curas llevará al entierro!

A mí, las acélgas que me las planten en el pescuezo; jamás había creído que su hija fuese tan haba. Ya ha visto como ha hecho el ojo vivo; no podía por menos una muchacha que tiene tantos chicos como arrugas en las sayas, que despreciar á aquel carnes'olendas tan feo, mojado de ojos y que mira contra el gobierno. ¡Ahora, que él la vaya detrás con un caramillo sonando! Ella ya sabe, por lo visto, abanicarse las moscas.

Vds. han hecho muy bien; acabada la paciencia han arrojado el sombrero al fuego y enseñado al novio el San Cristo gordo.

No obstante, vayan con cuidado; porque los partidos son pocos y pasan altos y son muchas las chicas que se quedan para vestir santos, por más que se diga que una tía en una calle siempre está bien. Las cosas tanto se pierden por poco como por demasiado, y en la cabeza de abajo del saco se encuentran las migas.

Disponga de su a ffirmo, — Pablo Merluza.

Per la copia
J. A. F.

¡NING... NING... NING!

Per moltas personas, la campaneta ó 'l timbre d' una porta, no son res més que un timbre ó una campaneta.

Diu que ara s' establirà una peluqueria servida per noyas.

—Ara que passo per aquí, déixam mirar si aquell mu-
rri hi es.

— Darli propina, sería rebaixarla. En cambi, tingui,
aquí tè un petonet.

HOMES Y LAS ANGUNIAS DE LAS MULLERS.

—Ja veurás, Enrich: d' aquí endavant te deixarás la barba... y 'ls cabells ja te 'ls tallaré jo.

A la porta sempre hi haurá colla esperant tanda. ¿Qui es l' últim?

GRAN PELUQUERIA
DE LAS DELICIAS
SERVICIO A CARGO DE SEÑORITAS

—Vull seguirlo, per sapiguer si tindrà l' atreviment d' anarse á fè afeytar.

—¡Francisco! ¡quina cara t' han posat! ¿Vols t'hi jugar que vens de casa las barberas de fé 'l ximple?

La humanitat tè aixó: mira la superfície, sense busca 'l fondo. Quan sent un ¡quiquiri! diu ab molta tranquil·litat.

—Es un gall que canta.—

Sense pensar que també pot ser un tenor de sarsuela.

Pero no 'ns apartém de la qüestió: estém ab lo timbre entre màns, y hem de ferlo sonar.

¿Qué fa la generalitat de las personas, quan á casa sèva truncan?

Mirar qui hi há, per sapiguer si convé obrir.

Aixó demostra lo que jo deya: que per la gent lo timbre... es lo timbre y res més.

Nó senyors. Lo timbre—ó si volen la campaneta—es un sér inteligent que diu ab pasmosa fidelitat qui es la persona que truca. Pèls que posseixen la ciencia, la filosofia del timbre, la reixeta es inútil: no han de mirar may qui hi há: lo timbre ho indica d' una manera indubtable.

¿Cóm? ¿per quin procediment?

Hi ha cosas que sols s' ensenyan ab la práctica. Mirin las experiencias que jo hi fet y 'm compendrán desseguida.

¿Lo timbre dona un cop suau, sense anar precedit per cap ruido de passos? Es un pobre que demana caritat. Encare hi ha més: es un pobre de edat avansada. Si fos un mendicant jove, trucidaria dos ó tres cops y jugaria ab los dits sobre la porta.

¿Se sent un cop sech, donat sense contemplacions y deixant rebotre 'l pom? Es l' escombriayre, que sempre sol anar depressa.

Si no es dia de venir l' escombriayre—aixó cada hu s' ho sab—es lo carter.

¿Ressona un toch indefinible, petit, insignificant, tan poch marcat que vostés fins duptan si han trucat ó nó? Ja hi poden apostar qualsevol cosa: es algú que vè á demanarlos un favor.

¿Lo cop de timbre ha sigut natural, just y clar? Obrin sense cuydado: es una persona que no dú malas intencions; un amich de la casa, ó algú que pregunta si allí hi viu una senyora que 's diu donya Conxa ó un metje que 's diu senyor Cuixineras.

¿Vè un que truca dos cops seguits, casi sense descans y ab certa violencia? Es un que 'ls porta un recado urgent: urgent, no per vostés, per ell.

¿Se sent remenar lo timbre, bellugantse 'l trucador, pero sense sonar? Es la xicota, y si son senyoras, es lo xicot.

Y aixís successivament. Es una cosa que no falla may. Lo llenguatge del timbre es tan clar com la llum del día: tot es apéndrel.

Jo hi he agafat tal práctica, que ni una sola vegada m' equivoco.

Ahir mateix va venir á trucar á casa un tipo que al primer cop va espatllar lo timbre y va quedar-se ab lo pom á la má.

¿No vaig errarme al suposar qui era, nó!

Era un poca pena de sastre, que fa mesos que m' está amohinant ab una facturota, que encara no puja cinquanta duros.

MATÍAS BONAFÉ.

LO QUE 'M SEMBLA.

Segons veig, á Vilassar,
puig troban guapo al vicari,
las nenas van á rosari,
y ab ell volen confessar.

Lo rector dona funcions,
jochs de mans, coros y festas,
techs, monas ben manifestas,
rialas, bromas y sermons.

Lo jovent, segons m' apar,
sent despit y gelosia
perque dalt la rectoria
las nenas solen pujar.

No haventhi més diversions,
si 'ls joves son tant baboyas,
¿qué han de fer las pobras noyas?
Res, buscar benedicions.

Mostreuvos més expressius
fent sentir lo vostre amor,
y quan vos glateixi 'l cor
por éulas á buscar nius.

Féuvos vostras las donzellas
halagant son sentiment,
y dirán alegrement:
«L' iglesia es sols per las vellas.»

L. VILARRUBIA.

LLIBRES.

MARÍA-MARIO.—*Dos idilios* por FRANCISCO GRAS Y ELÍAS.—Es un petit quadern figuran eixas dos composicions versificadas ab lo primor característich del jove poeta catalá que ab tanta destresa maneja la llengua castellana. Lo primer idili, titulat *María* sigué premiat en lo Certamen del *Ateneo tarraconense de la clase obrera*; y en quan al segon es digne del anterior, si no l' excedeix per sos mérits literaris.—Felicitém al senyor Gras y Elías.

CARTAS CATALANISTAS publicadas en l' *Aureneta de Buenos Ayres* per D. PANTALEÓN I. DÉU.—Contenen un grapat de veritats que 's recomanan á tots los que figuran en las fi'as catalanistas.

UN DINAR Á MIRAMAR, per D. JOSEPH M. PONS.—Hem rebut un exemplar de aquesta composició que sigué estrenada últimament en lo *Teatro Romea*, ab bon éxit.

APONTES PARA EL RESUMEN DEL AÑO 1889.—La redacció del notable diari *La Vanguardia*, que com ja diguerem en altre ocasió, ha sapigut col·locarse á la *vanguardia* de la premsa de Barcelona, ha obsequiat á sos numerosos suscriptors ab un interessant llibre, en que lo text y 'ls dibuixos s' enllasan dignament, donant una idea bastant completa de lo que sigué l' any 1889 en la nostra ciutat. Los treballs literaris portan la firma dels Srs. Puig y Valls, Rahola, Zulueta, Monner, Sardá, R. D. Parés, Pedrell, Ixart, Coroleu y Sánchez Ortiz, tots ells redactors ó col·laboradors del il·lustrat periódich; y 'ls treballs artístichs son deguts als Srs. Pellicer, Passos, Rosinyol, Casas, Masriera (F. y J.), Apeles Mestres, Galofre, Labarta, Carbonell, Utrillo, Ribera, Tamburini, Eriz, Enrich Serra, Pascó, Foix, Riquer y Baixeras.

La reputació dels escriptors y artistas que han contribuït á combinar lo llibre de *La Vanguardia*, dona un gran valor al obsequi ab que aquesta ha favoregut á sos suscriptors.

RATA SABIA.

AL BALCÓ.

Tanca 'ls ulls, inclina 'l cap
y somriu una estoneta...
¡Vajin ara á sapiguer
qué vol dí aquesta rialleta!

PRINCIPAL.

L' espectacle *España* ha tornat á la sastreria.

La primera vegada que va anarhi, van correr molt las estisoras del autor, y molts trossos que sobraven, anaren á terra.

La segona vegada no hi ha anat pera retallar, sino pera surgir. Lo sastre Fernández Caballero hi ha afegit un bon número de pedassos, alguns d' un color flamench rabiós, especialment en l' acte según. D' aquesta manera, l' obra, sens perdre l' estructura general, s' ha modificat molt, y 'l públich que va aplaudir de primer las estisoras, aplaudeix avuy l' agulla.

Unas garbosas malaguenyas se fan repetir dos y tres vegadas, y la manifestació militar del final de l' obra produheix millor efecte que avants.

Fins hi ha qui, ab tot aquell exércit femení, no tindria inconvenient en pronunciar-se.

LICEO.

S' ha posat *Lucrezia Borgia*. ¿Ha tingut l' éxit d' altrás vegadas? Ni molt menos. ¿Es de desdenyar, per xó, 'l resultat? Tampoch.

Una execució una mica més que mitjana, ab tochs que s' acostavan á la perfecció sense alcan-sarla.

En lo públich fredor; pero cap manifestació de desagrado.

La Borghi Mamo buscava l' efecte, sense tro-barlo sempre. Se distingí en lo terceto del acte tercer.

Lo tenor Moretti s' esmerá molt en la emissió de la véu, digué fragments ab una gran delicadesa; pero pecá de falta d' expansió dramática.

La Carottini y en Vidal, regulars.

L' orquesta féu lluhir lo famós *crescendo*.

Peró 'l conjunt pecá de desnivellat. La protagonista en altrás ocasions havia estat més afortunada, ó á lo menos al públich aixís va semblarli.

¿Será aixó degut á que 'l repertori vell, apte més que per altra cosa pera establir comparacions, ja está cayent de madur?

Podria molt ben ser. Lo cap que 's cuida sols de atendre degudament á la balansa de las comparacions, priva al cor de sentir.

En aquest cas hem d' exclamar:—¡Pas al repertori nou! ¡Pas á óperas com la que va estre-narse dissapte! Pas á

LA BELLA FANCIULLA DI PERTH.

Molt esperavam del au'or de la *Carmen*; pero no tant. Creyam que *La bella fanciulla*, dat lo poch que sol representarse, seria una obra deficient; y 'ns quedarem embadalits davant de aquell conjunt de primors, de delicadesas, de talent, de inspiració, de gallardia. Es una ópera cómica, no tè grans pretensions, es cert; pero desde 'l primer instant seduheix, com puga seduhir la més seria y encopetada.

Inspirada en sentiments idilíachs y delicats, las pessas en ella s' encadenan com un enfilay de brillants, y l' espectador va de sorpresa en sorpresa. ¡Pobre Bizet! ¡Pensar que tan mal varen saberlo compendre y tant clarament com s' explicaval! Es l' enemich dels recursos forsats, del ressó, del pinyol! Bizet pinta é ilumina ab lo primor del més meravellós miniaturista.

La *Fanciulla*, precedida de un curt preludi, desde 'l primer moment predisposa á favor seu. Segueix un preciós coro de manyáns acompanyat del soroll dels malls batent l' enclusa: venen algunas escenas gartosament dibuixadas, un' aria de tiple preciosa y l' entussiasme fa juntar las mans al oir un quarteto, tallat á estil clássich, pero p' é de modernisme, en lo qual cada interlocutor expressa sos respectius sentiments de la manera més acabada. Es una página de música que fa la celebritat de un compositor.

En l' acte según, després de algunas escenas de conjunt, en que hi predominan unas coplas báquicas de barítono y una cansó de contralt, esclatan las famosas dansas bohemias, de una fuga y un brillo que trastocan, tant, que 'l públich demana la seva repetició: venen després una delicada serenata de tenor y la cansó del borratxo que constituheix una pessa originalíssima, apropiada y de un sabor extraordinari. L' acte termina ab una cansó de tiple molt delicada.

En lo tercer sobresurten las primeras escenas acompanyadas per una orquesta interior, fentse notar un deliciós duo de contralt y barítono, digne de Mozart. Segueix una escena de conjunt en la qual se destaca una preciosa romansa de tiple, y remata l' acte ab un concertant de poderós efecte.

Lo quart no desdiu dels anteriors, constituhint sas pessas principals un sentit duo de tenor y tiple, uns coros epitalámichs molt característichs y un rondó brillant y plé de dificultats, en lo qual la agilitat y la forsa competeixen: pessa de música que entussiasmará eternament al públich, sempre que qui 'l canti siga la Srta. Carrera.

Aquesta artista novella se farà ab aquesta ópera una verdadera reputació. ¡Ab quin acert la canta! ¡Quin luxó de facultats desplega! Admirada en *Lohengrin* y aplaudida en *Faust* ha donat ab la Caterina de *La bella fanciulla* lo pás decissiu y ha sapigut donarlo, tot y ser tan difícil, ab l' aplóm de una artista consumada. Lo mestre Goula pot estar orgullós de una alumna que ja no 's pot dir que *fará de se*, per la rahó de que ja *fé*. La senyoreta Carrera ha superat las esperansas de sos admiradors.

Molt bè la Sra Carottini, que troba en lo *partito* de Bizet un dels papers que millor s' acomodan á las sevas facultats.

Lo tenor Moretti, lo Sr. Labán y 'l Sr. Vidal estigueren admirables perque tot siguessen venturas: los coros afinats y l' orquesta brillantant los primors de qu' está p'ena la partitura. ¡Quin triunfo p'el mestre Goula, verdader padrí de l' obra! A la seva iniciativa se deu que haja sigut posada, y al seu talent de concertador, á aquell foch ab que sab caldejar las inspiracions de's grans mestres, deurá Bizet aquest nou desagravi póstum. Perque *La bella fanciulla* ha tingut un éxit tan franch, tan general, tan indiscutible, que posará arrels á Barcelona, y ha de passar molt temps ans que 'l públich se cansi de saborejar aquell conjunt de maravellas.

ROMEA.

S' está acabant la temporada.

Los últims successos motivaren l' aplassament del estreno del drama del Sr. Roure, lo qual ha donat per resultat que *Lo castell y la masia* quedés aplassat pera la próxima temporada de tardor.

En aquests últims días no s' ha posat res de nou en aquest teatro.

TÍVOLI.

La Virgen del mar es un verdader melodrama tractat á manera de sarsuela.

L'acció abunda en incidents forts, y encare que algú tant confosa está plena de decoracions verdaderament notables.

Algunas pessas de música ruidosa y animada, de marcat carácter popular, y una versificació nutrida, encare que una mica ripiosa una verdadera versificació de sarsuela, son las qualitats de *La Virgen del mar*.

Pero l'alicient principal de l'obra, que fa creure que donará moltes y bonas entradas son las decoracions, degudas á nostres principals escenógrafos.

Las del acte primer, que representan lo pati de una fábrika y una platja avaloradas per un colorit brillant, y molt ben compostas, son del senyor Vilumara. La plassa de un poble de la provincia de Santander, que té molt carácter, es deguda al Sr. Carreras. Lo Sr. Chía dona mostrars de habilitat y de no escassa fantasia en la que representa la cova de *La Verge del mar*, rodejada de rocas batudas pèl mar alborotat. Y finalment, lo Sr. Soler y Rovirosa corona l'espectacle ab la decoració final que representa una fábrika en lo moment de incendiarse y que constituheix lo verdader clou del espectacle. Tan magníficament dibuixada, com colorida, la decoració 's desfá, se derrumba la xamaneya de la fábrika y las parets mestres cauhen á trossos, surten las flamas per las finestras. lo fum s'enlayra en columnas, y está tot tant ben entés, que 'l espectador créu assistir á un incendi verdader. Impossible sembla lograr un efecte tan poderós en un escenari de dimensions reduhidas com lo del *Tivoli*.

Creym que tot Barcelona desfilará per aquest teatro á veure *La Virgen del mar*, á la qual donan los artistas de la companyia Cereceda un desempenyo esmerat.

NOVEDATS.

¿Parlarém de la companyia francesa de Albert Chantier?

Més val que ho deixém correr.

Las companyias francesas que fan la *tournee*, ó son molt bonas y aquí están la de la Sarah Bernart y la de 'n Coquelin, que 'ns guardarán de mentir, ó molt dolentas. Raras vegadas son mitjanas.

La *troupe* de Albert Chantier se recomana á totas las personas que pateixin de insomni. Aquella monotonía es capás de fer dormir á un centinella.

Avuy tindrà lloch definitivament en aquest teatro lo benefici del Sr. Pigrau, que tingué que ser suspés ab motiu de las passadas circunstancias.

Lo programa ja 'l saben. *Jenny* y estreno del *diálech* del Sr. Ayné y Rabell, *De pares á fills*.

CATALUNYA.

La novedat de la senmana ha sigut l'estreno del juguet cómic de Vital Aza, *Su Excelencia*, obra escrita ab titul forsat, á conseqüencia d'una aposta entre varios literats que treballan pèl teatro.

Su Excelencia es una sátira política, escrita ab la destresa peculiar en son autor y plena de xistes y situacions cómicas á tot serho. Lo protagonista es, no la caricatura, sino 'l retrato de molts polítichs, que ab lo desinterés y la integritat als llabis, están guapament disposats á atrapar una cartera de ministre, si la ocasió 's presenta.

CONFIDENCIA.

—¿Veus aquell jove dels lentes?
Va ferme uns versos un día.
—¿Y ja no t'ha fet res més?
—Nó: y á fé que jo ho voldria.

Afortunadamente, en *Su Excelencia* l'aspirant á ministre queda burlat, sense cartera... y sense careta. ¡Si á tots los polítichs los passés lo mateix!..

Lo desempenyo al pèl, tant per part de las senyoras Alverá y Pino, com per la dels Srs. Guzmán, Manso, Palmada y Castillo.

Su Excelencia es un'obra excelent y 's mantindrà molts días sobre las taulas.

Dillúns gran festa en aquest teatro. 'S tractava del benefici de la arxi-simpática tiple senyoreta Campos, y era qüestió de demostrarli que 'ls aplausos del públich no son vent, sino producte d'un afecte sólit y sinceríssim.

La funció fou una ovació contínua á la seductora beneficiada, que 's portá del modo que ella sab ferho en totas las obras que 's representaren, recullint plácems y felicitacions, á més d'un jardí de flors y un magatzém de regalos.

Lo teatro, ni cal dirho, plè á vessar.

NOU RETIRO.—TEATRO GAYARRE.

Ja ha tornat la companyia d'ópera que havia anat á passejarse per fora. Dimecres havia de reanudar sas funcions.

La senmana entrant parlarém de las novedats que s'ofereixin.

CALVO Y VICO.

Aquest teatro aprofita las festas, santificantlas per medi del treball.

Diumenje passat va posar *La estrella de oro*.

CIRCO EQUESTRE.

També estava anunciat pèl dimecres lo debut de la companyia, en la qual, segons los aparatosos cartells, abundan las novedats.

La festa d'entre senmana, obligantme á adelantar lo número, 'm priva de anticipar noticias relatives á aquest espectacle, que tants aficionats conta entre 'l públich de Barcelona.

N. N. N.

LO GOS Y 'L GAT.

FÁBULA.

Un gat y un gos, que vivían junts, y menjavan d' un plat, pro de tant en tant renyían com passa entre gos y gat, una tarde que al calor de la digestió 's trobavan, mostrant lo seu propi cor del següent modo parlavan:

- Lo gat.*—Alsa *amigo* quína vida, si molts anys aixó 't durés...
- Lo gos.*—¿Y la tèva, que no ho es? que 't queixis sembla mentida; no crech que tingas motius puig passas horas molt gratas.
- Lo gat.*—Jo traballo, casso ratas.
- Lo gos.*—Y jo, conills y perdius.
- Lo gat.*—Jo may descanso á la nit.
- Lo gos.*—Jo 'm desperto quan me quadra, y may de la vida un lladre podrà trobarme dormit... Tú sempre 't creus bèn segü, y si vetillas te 'n revenjas: tot lo que cassas t' ho menjas y no ho donas á ningú. Los gats no feu com los gossos que al cassar passém traballs y á la fi entreguém los talls y 'ns contentém ab los ossos.
- Lo gat.*—Ja devéu sentir prou pena.
- Lo gos.*—Es nostre honor y 'ns anima saber que l' amo 'ns estima.
- Lo gat.*—¡Sí tant, que us lliga ab cadena y us pega si aixís li plau, vamos, jamay sabréu viure... pero 'l gat, naix per ser lluire y 'l gos pera ser esclau.
- Lo gos.*—Nosaltres portém per lema aquell verdader refrá: «Qui 't vol bè, es qui 't fa plorá.»
- Lo gat.*—Cada boig ab lo seu tema.
- Lo gos.*—Si l' amo morís, segü que jo prompte 'l seguiria.
- Lo gat.*—Vaya una altra tontería jo no 'm moro per ningú.
- Lo gos.*—Me fa mal tòn egoïsme.
- Lo gat.*—Y á mí la tèva ignocencia.
- Lo gos.*—Jo soch noble, y tinch conciencia.
- Lo gat.*—Jo sò astut, y tinch cinisme.
- Lo gos.*—Marxa d' aquí, bona pessa.
- Lo gat.*—Que marxarás tú, m' escamo.
- Lo gos.*—Jo aquí soch l' amich del amo.
- Lo gat.*—Y donchs jo de la mestressa.

Y aixís quadrantse de cop y detestantse en alt grau, lo gat va exclamar: *miau, miau,* y 'l gos va cridar: *bop, bop.* Lo patriotisme sagrat per l' istil d' aquestos dos practica l' humanitat; alguns se semblan al gos y altres semblan al gat.

P. TALIADAS.

No vaig arribar á temps la senmana passada pera parlar de la qüestió Fontova. L' ap' audit actor catalá, qu' es un dels pochos que després de una llarga carrera no s' ha malejat poch ni molt, publicá en *El Di'uvio* una sentida carta que reproduhiren altres periódichs locals, donant compte de que se 'n anava del *Teatro Romea*, al tenir noticia de que de allá l' anava á treure aquella empresa.

¿Y quín era 'l motiu que impelia á la empresa de *Romea* á prescindir dels serveys del Sr. Fontova? Ell mateix ho revela en sa carta, sens que ningú fins ara l' haja contradit: «una malaltia passatjera y tal vegada contreta en lo mateix teatro».

Es molt trist que un artista de talent, una de las primeras figuras del teatro catalá, l' intérprete afortunat de un sens fi de creacions, s' haja pogut veure tractat ab una falta tan gran de consideració.

Mentres m' has enriquit—ha dit aquella empresa—érats un gran home: avuy te veig delicat de salut: ja no 'm serveixes: ¡al carrer!

Nosaltres creyém que l' empresa de *Romea*, en lo mateix pecat trobará la penitencia.

En primer lloch s' ha equivocat llastimosament. Lo Sr. Fontova pot haver consumit en lo teatro los anys millors de la seva vida; pero conserva íntegre 'l principal patrimoni del artista, qu' es lo talent, y dista molt de haver entrat en lo camí de la decadencia. No podrà fer tanta feyna en quantitat, pero en qualitat la farà sempre primorosa y tan ben acabada com en los millors días de la seva juventut.

En segón terme, la seva retirada ha provocat la de casi tots los principals artistas del teatro catalá. Y 's comprén que haja succehit així.

Si de tant mala manera ha sigut tractat lo senyor Fontova, considerat per tothom com la primera figura de nostre teatro regional, ¿qué podían esperar de aquella ingrata empresa los demás artistas? Aixís se comprén que mirant pèl seu propi interés hajan sigut previsors.

Nosaltres esperém que 'l teatro regional no 'n valdrá de menos, tota vegada que lo que ha perdut *Romea* ho guanyará 'l *Teatro de Novedats*.

Sembla que á la casa gran hi ha l' idea de rebaixar lo sou al doctor Ferrán, no perque 'l doctor Ferrán no guanyi lo que li donan, sino perque 'l secretari del Ajuntament, qu' es lo primer empleat de la casa, cobra menos que 'l doctor.

Podrían afegir los que tal proposan, pera donar més forsa á la seva pretensió, un argument irrefutable, dihent:

«Si es cert que 'l doctor Ferrán tracta en microbis, no es menos cert que també hi tracta 'l secretari del Ajuntament. La proba es que tracta ab nosaltres.»

Estém molt enfadats ab lo senyor president dels Jochs Florals d' enguany. Y ab rahó. Jutjin vostés mateixos.

En lo seu discurs va embestir als periódichs

FILOSOFÍA INFANTIL.

—¿A la lluna hi ha gent?—Sí.
 —Jo no ho crech. —¿Per qué, truhan?
 —Si n' hi hagués, ¿ahónt anirían
 quan la lluna va menguant?

populars, per l' istil del nostre, y encare que no va citar á ningú en particular, varem entendre l' entre-toch perfectament.

Pero Sr. Rubió y Ors, si aquests periódichs fan tan mal á la bona causa, com vosté suposa, ¿cóm va permetre que l' ESQUELLA DE LA TORRATXA publicqués lo seu retrato, ab motiu de celebrarse lo cinquantenari del *Gayter del Llobregat*?

Y vosté no sols ho va permetre, sino que va facilitar-nos la seva fotografia, y fins crech que va ferse retratar expressament. ¿Se 'n recorda Sr. Rubió y Ors?

Donchs jo sí que me 'n recordo.

Y encare recordo més. Vosté mateix, al facilitar-nos la fotografia, va demanarnos un favor, y varem ferli, perque nosaltres ni ara ni may negarém res á las figuras venerables del nostre renaixement.

Vosté va dirnos:—En lo número en que publicuin lo meu retrato, fassinme al menos l' obsequi de no ocuparse de res que 's refereixi als capelláns.

Y de res que 's referís als capelláns varem ocupar-nos en aquell número

¿Ho tè present, Sr. Rubió y Ors?

Donchs ara 'l día que torném á publicarli 'l retrato, omplirém lo número de capelláns y frares.

Y ningú hi perdrá més que vosté, que 's veurá privat d' enviarlo als seus amichs y coneguts, perque 's fassan cárrech de que tothom l' estima y l' admira, fins L' ESQUELLA DE LA TORRATXA. Aquesta serà la nostra venjansa.

¿Ho tè entés, Sr. Rubió y Ors?

A Roma, quan las masses proletarias estavan disgustadas. se retiravan al *Monte Aventino*.

A Barcelona, aquests días de maror, van retirarse á la *Montanya Pelada*.

Pero van estarhi poch temps.

Ja ho deya un anarquista:—Tornémse'n á casa, companys, que á la montanya Pelada no hi ha res á pelar.

D. Manuel del Palacio ha sigut nombrat unánimament Académich de la Llengua. Pero pera lograr aquest nombrament l' interessat ha hagut de fer las paus ab lo famós compte de Chestre, á qui havia atacat despiadadament desde las columnas del *Gil Blás*, com á traductor de la *Divina Comedia*, y que de aquesta

feta li tenía jurada.

Precisament en aquella época era quan haurían hagut de nombrar á D. Manuel académich de la Llengua. Perque llavoras de *llengua* 'n tenía més que ara.

Pero ¡qué s' hi ha de fer! L' hi han fet guar lo silló vintitants anys.

May podrá dirse ab més rahó que avuy:—«Las cosas de *Palacio*, van despacio.»

A més de la fatxada de la Catedral, se farà 'l cimbori, á expensas també de D. Manuel Girona.

Sembla qu' en lo cimbori hi empleará 'ls diners que ha estolviat en la fatxada.

¿Y 'ls diners qu' estolvihi ab lo cimbori, en qué 'ls empleará?

D. Manuel es com los aucells: fassan lo que vulgan, sempre 'ls hi queda *un pico*.

Entre lo que demanan los *garçons* mossos de fondas y restaurants, hi ha una petició que la considero molt justa.

Tal es la de que 'ls amos dels establiments ahont serveixin, no participin de la propina.

Está molt posat en ordre.

Las anguilas per qui las pesqui.

Que digan lo que vulgan: Madrid es una gran capital.

¿Ahónt s' ha vist, sino á Madrid, que la vigilia d' obrirse 'l despaig dels bitllets de la *corrida* de toros en la qual *Frascuelo* havia de tallarse la queta, se reuneixin més de trescentas personas resignadas á passar la nit al ras, dormint sobre las aceras?

¡Y cuidado, que las nits madrilenyas son fredas! Pero, la sanch torera resisteix la temperatura més rigurosa.

L' endemá, per arreplegar bitllets hi havia ementas y cops de puny.

Diumenje, á mitj día va ploure: durant las primeras horas de la tarde va serenarse, y cap á la plassa falta gent. La multitud estava ansiosa. Figúrinse quin desengany, quan al arribar al torín, va trobarse ab las portas tancadas y ab un rétol que deya: *Por causa del tiempo no hay corrida.*

La multitud va amotinarse, y ab una mica més succeheix, á causa de la *huelga* de la empresa, lo que no havia succehit á causa de la *huelga* de las vuyt horas.

La *corrida* va trasladarse al dillúns, y ab tal motiu los temperaments més enardits varen calmarse.

Aixís va lo nostra Espanya.

A provincias tothom demana pa; á Madrid tothom demana toros.

Y entre Madrid y provincias se dona cumpliment á la famosa frasse del ilustre Jovellanos:

Pan y toros.

Las carreras de caballs que no van poderse fer durant lo mes de maig, en la impossibilitat de sostenir la competencia de las *carreras* de la Rambla y Plassa de Catalunya, se farán los días 15, 19 y 22 de juny próxim.

Ab una condició: sempre que 'ls caballs no 's declarin en *huelga*.

Ha mort D. Ricardo Moly de Baños, que avants de dedicarse á la banca, s' havia distingit notablement en lo cultiu de la literatura.

Una anécdota xistosa.

Un día fou presentada una composició poética del Sr. Moly de Baños á un distingit literat de Madrid. Aquest la llegí y respongué.

— Es maravilloso que un chico de 13 años escriba así.

Ja compendrán lo que havia succehit. La composició estava escrita en lletra inglesa, y la B de la paraula Baños, semblava un 13.

Lo literat havia llegit:—«Ricardo Moly de 13 años.»

L' art se 'n va.

No fa molt temps que Vico va dir que 's retirava de la escena, donant per acabat lo teatro espanyol. Veritat es que no ha realisat del tot la seva promesa. Vico recorra 'ls teatros de provincias; pero lo qu' es á Madrid, no tèn gayres ganas de tornarhi.

Lo día dos de maig, los madrilenyos celebravan la festa nacional de una manera digna, es á dir: ab una *corrida* de toros.

En Lagartijo 's trobava davant de un banyut una mica dur de pelar, y haventli enviat lo president lo primer recado, tirá 'ls trastos per terra y exclamá:

— ¡No toreo más en Madrid!

Veritat es que 'l públich va tributarli més tart una ovació estrepitosa, y que aixó tal vegada va desvaneixer l' enfado del *Califa*.

Perque vaja, si 's retirava en Lagartijo de aquella plassa ¡adiós Madrid!

HISTORIA NATURAL. (Dibuixos de Ll. Labarta.)

ANYELL.

(CONTINUACIÓ.)

VÍBORA.

— ¡Pero, donal! Si ni me la miro ni res...
¡Aquesta fiera acabarà per matarme!

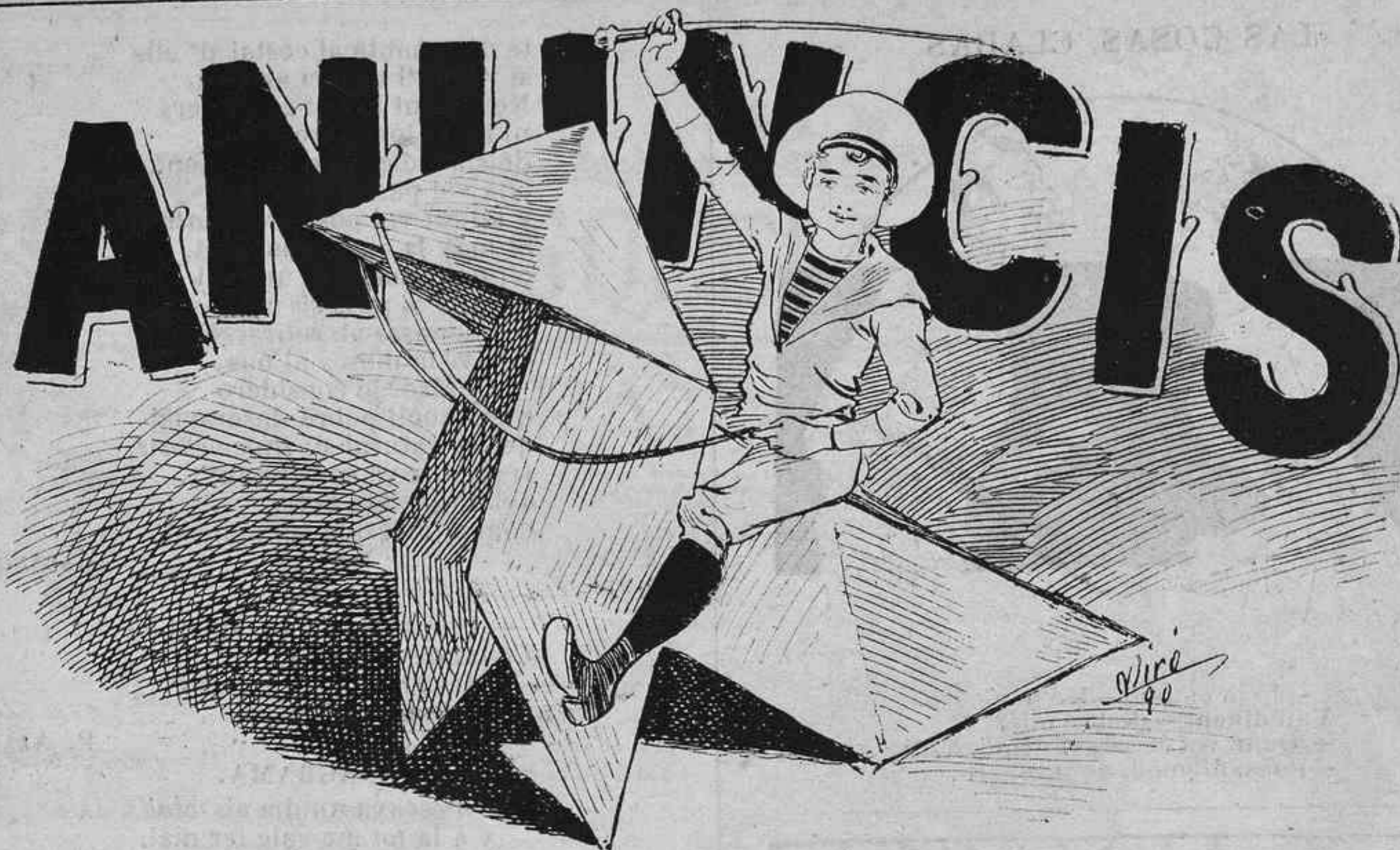
— ¡Qué 'm contas á mi! ¡T' enténs ab la criada y li dius cosas al davant meu...! ¡Au!
¡Compra *vagilla* nova! ¡Fastidiat!

(Continuará.)

LOPEZ - EDITOR

LIBRERIA ESPANYOLA

NOVA EDICIÓ

LO DIARI HO PORTA

per EDUART AULÉS

Preu: Ptas. 1.

BIBLIOTECA INOCENTE

A 50 céntimos tomo.

- 1.º EL MONTE BAJO.
- 2.º EL GOLPE DE GRACIA.
- 3.º MONTAR A LA INGLESA.
- 4.º APROXIMACIONES.
- 5.º UN HAREM IMPROVISADO.
- 6.º TROZOS SALIENTES.
- 7.º DE CAPRICHOS.
- 8.º LA BARRA FIJA.

LUIS ALFONSO

CUENTOS RAROS

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

EUGENIO ANTONIO FLORES

TRATA DE BLANCAS

(NOVELA SOCIAL)

Un tomo en 8.º con ocho láminas intercaladas en el texto, Ptas. 3.

FRANCISCO GRAS Y ELÍAS

ROMANCES DE CORTE Y VILLA

PRÓLOGO DE
FEDERICO SOLER (SERAFÍ PITARRA)

ILUSTRACIONES DE
VAZQUEZ, DIEGUEZ y GOMEZ SOLER

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

MARIA DEL PILAR SINUÉS

DOS MADRES PARA UNA HIJA

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

SALVADOR RUEDA

LA REJA

CON UN JUICIO DE J. MARÍA PEREDA
Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

EL DECÁLOGO

POR

M. MARTINEZ BARRIONUEVO

1.º AMAR Á DIOS	(Novela española)	Ptas. 1'50
2.º NO JURAR	id.	» 1'50
3.º SANTIFICAR LAS FIESTAS	id.	» 1'50
4.º HONRAR PADRE Y MADRE	id.	» 1'50
5.º NO MATAR	id.	» 1'50
6.º NO FORNICAR	id.	» 1'50

PEDRO SALES

Roberto de Campignac

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

F. SALAZAR Y QUINTANA

POESIA DEL PORVENIR

CON UNA CARTA-PRÓLOGO DE

D. FRANCISCO PÍ Y MARGALL

ILUSTRACION DE F. GOMEZ SOLER

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútu, 6 bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

LAS COSAS, CLARAS.

—Jo la estimo.—Me 'n alegro.
Vaji dihent.—¿Sobre qué?
—¿Quán vol casarse?—Ho ignoro.
—Pues, fill mèu, no farém ré.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Co-ti-lla.*
2. ID. 2.ª—*Ma-te-ri-a.*
3. ANAGRAMA.—*Marit-Marti.*
4. MUDANSA.—*Va-Vi-Vè.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Antón Cánovas del Cas-tillo.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH — *Colmenar.*
7. TERS DE SÍLABAS.—
TE RE SA
RE CEP TA
SA TA NAS
8. GEROGLÍFICH.—*Per catres als Encants.*

XARADAS.

I.

Segóns m' ha dat sis entendre aquest mitj *tres-sis* l' Eudalt, sis instancias d' un subjecte *dos-prima* y molt mal-carat, la *cinch-quatre* figamòlla que ja tè un bon grapat d' anys, s' avingué sis formá ab ell una societat *Total*, pera fer l' exportació de productos cataláns sis Portugal, Fransa, Italia y provincias d' Ultramar.

Ella es l' *hu-dos-tersa-quarta*. D' ella es tot lo capital: y avuy, sent de regla que, qui paga *dos-sis*, es clar, lo sèu soci, que tè 'l càrrech de dú l' empresa *sis cap*, no ha tingut altre remey si ha volgut aná endevant, que aprobá 'l capritxo d' ella de penjar allí al portal del despaig, una *dos-quatre* de borra de cotó blanch.

Ningú *tersa-quinta-sexta* lo que aquell pobre esguerrat

tè d' aguantá al costat d' ella si vol fè 'l negoci ab pau. No sabent lo qu' es comers ni los valors apreciar dels articles que convenen, ella vol passá al devant y ab tot vol posá *tres-quatre*. Si may fa algùn disbarat, ell no li pot dí ni un mot perque 's posa sis cridá y amenassa ab retirarse si li vé la mosca al nas.

Ab aixó, jo considero que aquell pobre desgraciat qu' es natural d' *Hu-cinch-sis*, si ab ella va continuant aviat será tan bobo com aquell que tothom sab.

MARANGL.

II.

—¿Que sabs, Pepet, ahónt *hu-dos* lo *total* de la María?

—Sí: al carrer de *Tersa-dos* aprop de una vaquería.

P. ALAS.

ANAGRAMA.

Pescava un día ab *total* y á la *tot* me vaig fer mal.

A. RUBERT.

ACENTÍGRAFO.

Molt magret y trist estava un xicot que festejava y veyent sa mare al noy de mal humor y pansit, va dir á n' al sèu marit:

—¿Per 'mor de Dèu! *tot* Eloy.

Mes ell, que sab lo sèu mal, va dí:—'L noy es un *total*, que ab tot veu un impossible y així no tè salvació; que 's casi ab la Concepció y 'l remey es infalible.

J. ALAMALIV.

TRENCA-CLOSCAS.

PERE, MUDA ROBA.

Formar ab aquestas lletras lo títol de una comedia catalana.

RICARDO (A) NANO.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6.—Una carrera.
- 3 5 2 1 4.—A las iglesias n' hi ha.
- 1 4 3 4.—Molts ne menjan.
- 1 2 1.—Nom d' home.
- 1 2.—Adverbi.
- 4.—Vocal.

J. OBIR.

CONVERSA.

—¿Qué tè Román?

—Res.

—Ah y pues

¿per qué corra en tal excés?
—Perque 'l tren crech que marxa ara.
—¿Cap ahónt vá?

—Si bè ho repara,
ho havém dit sens ser comprés.

PEPITO ITALIÁ.

GEROGLÍFICH.

:: +

...

I :: I

+

PAU PAU

I

UN INFELIS.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.